

تعیین روایی و پایایی پرسشنامه رضایتمندی نیازهای اساسی در جانبازان و معلولان ورزشکار

رامین ایرجی نقندر^۱، حسین پورسلطانی زرنده^۲

۱. دانشجوی دکتری مدیریت ورزشی دانشگاه پیام نور تهران*

۲. استادیار گروه مدیریت ورزشی، دانشگاه پیام نور البرز

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۲/۰۴/۰۸

تاریخ دریافت: ۱۳۹۲/۰۳/۰۴

چکیده

هدف از این پژوهش، تعیین روایی و پایایی پرسشنامه رضایتمندی نیازهای اساسی می‌باشد. جامعه آماری آن را جانبازان و معلولان ورزشکار استان خراسان رضوی ($N=700$) تشکیل دادند که از میان آن‌ها ۱۸۱ نفر به‌شکل تصادفی به‌عنوان نمونه آماری انتخاب شدند. یافته‌ها نشان‌دهنده پایایی مطلوب برای پرسشنامه رضایتمندی نیازهای اساسی می‌باشد. درخصوص روایی سازه و براساس میزان روابط و سطح معناداری، تمامی عامل‌ها رابطه معناداری با مفهوم رضایتمندی نیازهای اساسی دارند. شاخص‌های برازنده‌گی هم برازش مدل را تأیید می‌کنند. همچنین، نتایج درخصوص روابط عامل‌ها با مفهوم رضایتمندی نیازهای اساسی نشان می‌دهد که تمامی عامل‌ها توائیت‌های پیشگوی خوبی برای مفهوم رضایتمندی نیازهای اساسی باشند. درنتیجه، روایی درونی و بیرونی مدل "رضایتمندی نیازهای اساسی" مورد تأیید قرار می‌گیرد.

واژگان کلیدی: رضایتمندی نیازهای اساسی، جانبازان، معلولان

مقدمه

نظریه رضایتمندی نیازهای اساسی^۱ به عنوان مبنایی از نظریه خودنمختاری که رضایت از نیازهای جسمی و روانی را شامل می‌شود در نظر گرفته شده است (ریان و دسی، ۲۰۰۲، ۵). نظریه خودنمختاری^۲ به طور گستردگی به منظور توضیح و پیش‌بینی انگیزه انسان در زمینه‌های مختلف زندگی از جمله ورزش استفاده شده است (هدوگه و لونسداله، ۲۰۰۸، ۸۳۹). رضایت از نیازهای اساسی شامل نیازهای روحی، روانی و جسمی لازم برای بهبود عملکرد افراد می‌باشد (جیمس، آیدی و دودا، ۲۰۰۸، ۱۹۲). این نیازها برای به دست آوردن بینش عملکرد افراد و همچنین، به منظور بررسی پتانسیل انگیزشی آن‌ها مهم می‌باشد (آنجا، مارتن، هانس، بارت و ویلی، ۲۰۱۰، ۹۹۰).

مطالعات مختلف نشان داده‌اند که رضایت از نیازها برای گروه‌های سنتی مختلف (سانسنز، وانستینک، لنز، لویسی، گوسنز^۳ و همکاران، ۲۰۰۷، ۶۴۱) و در نمونه‌های فرهنگی متنوع (وانسینکس، لنز، سوئنر و لویسی، ۲۰۰۶، ۲۷۷) دارای اهمیت می‌باشد.

على رغم افزایش تعداد پژوهش‌ها در این زمینه و نیز اهمیت رضایتمندی نیازهای اساسی در ورزش، متأسفانه تأکید کمی بر لزوم ساخت ابزاری مناسب جهت اندازه‌گیری رضایتمندی نیازهای اساسی به طور خاص برای استفاده در ورزش شده است. در مطالعاتی که در گذشته در زمینه ورزش صورت گرفته است، پژوهشگران رضایتمندی نیازهای اساسی ورزشکاران را با استفاده از مقیاس حوزه‌های دیگر مانند کار و آموزش اندازه‌گیری کرده‌اند. این پژوهشگران با استفاده از تطبیق آن مقیاس‌ها و سازگاری آن با محیط ورزش به انجام پژوهش می‌پرداختند (گاجن، ریان و بارگمان، ۲۰۰۳، ۳۸۱؛ کوال و فورتیر، ۲۰۰۰، ۱۷۵). در برخی از مطالعات، قابلیت اطمینان نمرات حاصل از تطبیق آن مقیاس‌ها سؤال برانگیز به نظر می‌رسد و این امر ممکن است سبب بروز مشکلاتی در زمینه نتایج به دست آمده شود؛ زیرا سؤالاتی که در آن مقیاس‌ها به کار گرفته می‌شوند ممکن است با رضایتمندی نیازهای اساسی در زمینه ورزش متفاوت باشد (جوهان، چریس و کن، ۱۱،

-
1. Basic Needs Satisfaction Theory
  2. Ryan & Deci
  3. Self-Determination Theory
  4. Hodge & Lonsdale
  5. James, Adie & Duda
  6. Anja, Maarten, Hans, Bart & Willy
  7. Soenens, Vansteenkiste, Lens, Luyckx, Goossens
  8. Vansteenkiste, Lens, Soenens & Luyckx
  9. Gagné
  10. Kowal & Fortier
  11. Johan, Chris & Ken

۱۱، ۲۰۱۱). علاوه بر این، شواهد نشان می‌دهد که تطبیق این مقیاس‌ها فاقد روایی سازه مطلوب در زمینه ورزش می‌باشد. در حقیقت، در برخی از مطالعات که از تطبیق مقیاس در زمینه ورزش استفاده کرده بودند برآش ناکافی مدل نیز مشاهده شد (Rabinovs، Duda و Ntoumanis^۱، ۲۰۰۴، ۳۰۲). حتی برخی از پژوهشگران هم که قابلیت اطمینان و اعتبار مطلوبی برای مقیاس‌ها به دست آورده بودند در پژوهش‌های خود نتایج متفاوت و غیرباوری به دست آورده‌اند (Danog و Kroeker^۲، ۲۰۰۷، ۶۴۹).

دسی و ریان (۲۰۰۰) عوامل شایستگی، استقلال و ارتباط را به عنوان بخشی از نیازهای اساسی در نظر می‌گیرند و آن‌ها را برای رشد مداوم روانی، صداقت و تندرستی همه افراد بدون درنظر گرفتن سن، جنسیت و یا فرهنگ ضروری می‌دانند (Desi و Rian، ۲۰۰۰، ۲۴۷). شایستگی به احساس مؤثر در تعامل مداوم با محیط اجتماعی، تجربه فرصت‌های ورزشی و داشتن ظرفیت ابراز آن‌ها اشاره دارد. با توجه به این که عوامل محیطی و اجتماعی برای رضایتمندی از نیازها و متعاقب آن تندرستی لازم و ضروری می‌باشد؛ اما در این زمینه، بر درجه‌ای از استقلال هم تأکید شده است. استقلال به منشاً و یا در ک رفتار خود اشاره دارد (Rian و Desi، ۲۰۰۲، ۷) و می‌تواند در محیط‌های ورزشی به عنوان مبدعی برای همه ورزشکاران در نظر گرفته شود؛ زیرا نقش کلیدی در پرورش شایستگی و ارتباط دارد (Danog و Kroeker^۳، ۲۰۰۷، ۶۴۹). هنگامی که یک مردی مستقل بودن ورزشکاران را مهم می‌داند و از آن حمایت می‌کند، فرصتی را برای تصمیم‌گیری، انتخاب و تقویت این اعتقاد در ورزشکاران که آن‌ها مسئول اعمال خود هستند به وجود می‌آورد (Blaak و Desi^۴، ۲۰۰۰، ۷۴۲). الینور و جوان^۵ (۲۰۰۹) بیان می‌دارند که علاقه مردمیان به ترویج بازی خوب و مشتث و نیز رشد روانی ورزشکاران در فعالیت‌های فیزیکی مهم می‌باشد (Elinor و Joan، ۲۰۰۹، ۱۳).

یافته‌ها نشان می‌دهد که پشتیبانی از استقلال، نیاز به شایستگی و ارتباط را تسهیل می‌کند (Rian و Sulkki^۶، ۱۹۹۶، ۲۲۶). یک مفهوم کلیدی در نظریه خودمختاری، در ک منبع علیت است (Sheldon^۷، ۲۰۰۲، ۷۳). هنگامی که افراد در ک درونی از منبع علیت^۸ (IPLOC) برای رفتار خود داشته باشند،

-
1. Reinboth, Duda & Ntoumanis
  2. Donough & Crocker
  3. Black & Deci
  4. Eleanor & Joan
  5. Solky
  6. Sheldon
  7. Internal Perceived Locus of Causality

نسبت به زمانی که به یک منبع خارجی وابسته هستند تلاش بیشتری از خود نشان می‌دهند و رضایت بیشتری از انجام رفتارهای خود دارند (دسى و ریان، ۲۰۰۰، ۲۴۹؛ ریان و دسى، ۲۰۰۲، ۴). ارتباط یا وابستگی به احساس یکی‌بودن با دیگران، مراقبت از آن‌ها و داشتن حس تعلق به افراد دیگر جامعه اشاره دارد (ریان و دسى، ۲۰۰۲، ۹). ارتباط در زمینهٔ ورزش ممکن است به عنوان کارهایی که در مقابل افراد مختلف از جمله همتیمی‌ها، مربیان، والدین و یا افراد دیگری که در زمینهٔ ورزش مشارکت دارند و بهنوعی ورزشکار هستند انجام می‌شود تعریف گردد (جوهان و همکاران، ۲۰۱۱، ۲۶۴). همچنین، می‌توان آن را نوعی نیاز به روابط بین فردی، وابستگی اجتماعی و بهنوعی، تعلق‌داشتن به افراد دیگر جامعه تعریف کرد (باومیستر و لاری^۱، ۱۹۹۵، ۵۱۰). از سوی دیگر، اراده اشاره دارد به تمایل‌داشتن به مشارکت در ورزش بدون این که ورزشکار تحت فشار باشد (جوهان و همکاران، ۲۰۱۱، ۲۶۶). اراده برای تحقق اهداف در طول دورهٔ ورزشی و یا برای حفظ منظم ورزش کردن ضروری می‌باشد. همچنین، به عنوان جزئی ضروری برای تعالی ورزشکاران در نظر گرفته می‌شود (اسچیندر و ریدر^۲، ۱۹۹۳، ۲۸۱). مطالعات متعددی بر رابطهٔ بین اراده و موفقیت‌های ورزشی تأکید کرده‌اند (بکمن، سیمانزکی و البه^۳، ۲۰۰۴، ۷۱). یک حقیقت مهم این است که مردم تمایل به دانستن ارزش انتخاب در مقابل مسائلی که در زندگی برای آن‌ها اتفاق می‌افتد دارند. آن‌ها نیاز دارند درمورد مسائل بزرگ و کوچک قدرت انتخاب داشته باشند. انتخاب نیز بسیار ارزشمند و سودمند است؛ زیرا باعث ترویج رشد ارزش شخصی و ویژگی‌هایی مانند اختیار، استقلال، بلوغ و احساس مسئولیت می‌شود. فرایнд انتخاب دارای سه مرحلهٔ مشورت، نیت و اجرا می‌باشد (سارازین، والراند، گیولر، پلیتر و کاری^۴، ۲۰۰۲، ۴۰۷). مطالعات روان‌شناسی نشان می‌دهد که قدرت انتخاب می‌تواند انگیزه، عملکرد و مهارت‌های زندگی را بهبود بخشد (وانستینکس و همکاران، ۲۰۰۶، ۲۷۸).

مطالعات متعددی به بررسی رابطهٔ بین نیازهای اساسی و شاخص‌های عملکرد از جمله انگیزهٔ ذاتی، تندرستی، مقاومت و روند تجارب در حوزهٔ ورزش پرداخته‌اند (جوهان و همکاران، ۲۰۱۱، ۲۶۰). پژوهش‌هایی که تاکنون در این بخش انجام گرفته‌اند، بر حمایت از اصول نیازهای اساسی تأکید کرده‌اند (آدی، دودا و نتومانیس^۵، ۲۰۰۶، ۲۶). مطالعات گذشته نشان داده‌اند که رضایت از نیازهای اساسی می‌تواند انگیزهٔ ذاتی، رفاه و دیگر نتایج مثبت در حوزه‌های مختلف زندگی مانند

-
1. Baumeister & Leary
  2. Schneider & Rieder
  3. Beckmann, Szymanski & Elbe
  4. Sarrazin, Vallerand, Guillet, Pelletier & Cury
  5. Adie, Duda & Ntoumanis

کار، آموزش و پرورش، ورزش توانبخشی و تمرین را پیش‌بینی کند (جوهان و همکاران، ۲۰۱۱، ۲۶۳). علاوه بر این، یافته‌ها نشان می‌دهند که وقتی رضایت از نیازهای اساسی در بین ورزشکاران وجود داشته باشد، عملکرد آن‌ها به طور قابل ملاحظه‌ای بهبود می‌باید (ریان، ۱۹۹۵، ۴۰۷). بدین ترتیب، اعتقاد بر این است که رضایت از نیازها به عملکرد بهینه و پایدار و همچنین، تندرستی افراد کمک می‌کند (ریان و دسی، ۲۰۰۷، ۳).

در پژوهش‌های پریولت^۱ و همکاران (۲۰۰۷) و هودگه و لونسداله (۲۰۰۸) فرسودگی شغلی ورزشکاران به عنوان حالتی نامطلوب گزارش شده است (گادریو و لاپونته، ۲۰۰۷؛ ۴۴۱، ۲۰۰۸؛ هودگه و لونسداله، ۲۰۰۸؛ پریولت). نتایج نشان داده است که رضایتمندی نیازهای اساسی در ورزش، رابطه‌ای منفی با فرسودگی شغلی ورزشکاران نخبه رشتۀ راگبی (هودگه و لونسداله، ۲۰۰۸، ۸۴۰) و ورزشکاران نوجوان (پریولت و همکاران، ۲۰۰۷، ۴۴۳) دارد. همچنین، جوهان و همکاران (۲۰۱۱) در پژوهشی که در کشور نیوزیلند انجام دادند به این نتیجه رسیدند که بین رضایتمندی نیازهای اساسی با فرسودگی شغلی ورزشکاران رابطه‌ای منفی و معنادار وجود دارد. علاوه بر این، همبستگی مشبّتی بین رضایتمندی نیازهای اساسی با استقلال و رفتار ورزشکاران مشاهده گردید (جوهان و همکاران، ۲۰۱۱، ۲۶۳). پریولت و همکاران (۲۰۰۷) نیز رابطه منفی و معناداری را بین عامل ارتباط با فرسودگی شغلی گزارش کردند (پریولت و همکاران، ۲۰۰۷، ۴۴۲).

ریان و دسی (۲۰۰۲) دریافتند که رضایتمندی نیازهای اساسی رابطه مشبّتی با انگیزه ورزشکاران دارد (ریان و دسی، ۲۰۰۲، ۷). پژوهش‌هایی که اخیراً انجام شده است نشان می‌دهد که برخی از ویژگی‌ها مانند جو کاری، فرصت بیشتری را برای فراهم‌آوردن رضایت از نیازهای اساسی به وجود می‌آورد (سارازین و همکاران، ۲۰۰۲، ۴۰۸). طبق گفته دسی و ریان (۲۰۰۰)، توسعه و بهبود عملکرد انسان‌ها این پتانسیل را دارد که باعث رضایتمندی از نیازهای اساسی بین آن‌ها شود. در پژوهش جیمس و همکاران (۲۰۰۸) که در کشور بریتانیا و بر روی ۵۳۹ ورزشکار از رشته‌های کریکت، فوتbal، بسکتبال، والیبال و راگبی انجام شد مشخص گردید که رابطه مشبّتی بین ارتباط با شایستگی و استقلال وجود دارد. نتایج حاکی از آن بود که رابطه بین خستگی با ویژگی‌های شایستگی و استقلال منفی می‌باشد. همچنین، رابطه بین سرخوشی روانی با استقلال و شایستگی و ارتباط مشبّت و معنادار گزارش شد. در پژوهشی دیگر که بر روی گروهی از زیمناست‌های زن نوجوان انجام گرفت عنوان گردید که عواملی مانند عزت‌نفس، سرخوشی روانی و رفاه می‌تواند در

1. Perreault, Gaudreau & Lapointe

پیش‌بینی رضایت از نیازهای روزانه تأثیرگذار باشد. مطالعه‌ای دیگر بر روی مردان نوجوان و جوان رشته‌های فوتبال و کریکت انجام نشان داد محیطی که مربی در هنگام ورزش به وجود می‌آورد، در رضایت از نیازها و شاخصهای آن مؤثر است. علاوه‌براین، یافته‌های حاصل از پژوهش بر روی دانشجویان ورزشکار حاکی از آن بود که ویژگی‌های مربی می‌تواند رضایتمندی از نیازهای ورزشکاران را پیش‌بینی کند (جیمس، آیدی و دودا، ۱۹۰۸، ۲۰۰۸). الینور و جوان (۲۰۰۹) نیز در پژوهش خود بر روی ۵۹ ورزشکار در کشور انگلستان به این نتیجه رسیدند که بین جو کاری با شایستگی و ارتباط رابطه‌ای مثبت و معنادار وجود دارد. همچنین، رابطه بین شایستگی و ارتباط مثبت گزارش شد. از طرفی، رابطه‌ای منفی بین احساس خستگی بدنه با ارتباط ورزشکاران مشاهده گشت (الینور و جوان، ۲۰۰۹، ۱۲).

از آن جا که ضرورت توجه به رضایتمندی جانبازان و معلولان در فعالیت‌های ورزشی به‌منظور ارائه راه‌کارهایی مناسب در این حوزه بیش از گذشته به چشم می‌خورد و از طرفی، با توجه به گستره فعالیت‌های پژوهشی در محیط‌های ورزشی به‌ویژه در زمینه جانبازان و معلولان ورزشکار، لازم است که از ابزارهای اطلاعاتی معتبر جهت اخذ اطلاعات جامع استفاده شود. مرور پژوهش‌های انجام‌شده در این زمینه، پژوهشگر را بر آن داشت تا به تعیین روایی و پایایی پرسشنامه رضایتمندی نیازهای اساسی برای جانبازان و معلولان ورزشکار به‌منظور تحقق اهداف موردنظر و ارائه برنامه‌ریزی‌های کاربردی بپردازد.

روش‌شناسی پژوهش

پژوهش حاضر به لحاظ هدف از نوع مطالعات کاربردی، از نظر جمع‌آوری داده‌ها، توصیفی و به‌طور مشخص متکی بر مدل اندازه‌گیری {مدل معادلات ساختاری^۱} (SEM) می‌باشد که به صورت میدانی اجرا شده است.

جامعه آماری پژوهش را کلیه جانبازان و معلولان ورزشکار استان خراسان رضوی ($N=700$) تشکیل دادند. نمونه آماری با استفاده از جدول مورگان برابر با ۲۴۸ نفر برآورد شد که درنهایت، پس از توزیع و جمع آوری پرسشنامه‌ها، ۱۸۱ پرسشنامه (۷۳ درصد) کامل بوده و مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

به‌منظور جمع آوری داده‌ها از پرسشنامه ۲۰ سؤالی رضایتمندی نیازهای اساسی جوهان و همکاران (۲۰۱۱) که دارای پنج عامل شایستگی (سؤالهای یک تا پنج)، انتخاب (سؤالهای شش تا نه)،

1. James, Adie & Duda

2. Structural Equation Model

در ک درونی منبع علیت (سؤالهای ۱۰ تا ۱۲)، ارده (سؤالهای ۱۳ تا ۱۵) و ارتباط (سؤالهای ۱۶ تا ۲۰) می‌باشد استفاده شد. تمامی سوالها بر مبنای مقیاس لیکرت هفت گزینه‌ای از کاملاً غلط=یک تا کاملاً درست=هفت بودند.

به‌منظور تجزیه و تحلیل توصیفی داده‌ها از شاخص‌های توصیفی استفاده شد. همچنین، جهت تحلیل استنباطی داده‌ها از روش ضریب آلفای کرونباخ^۱ برای تعیین پایایی درونی خردۀ مقیاس‌ها (عامل‌ها) و پرسش‌نامه رضایتمندی نیازهای اساسی به کار رفت. علاوه‌براین، آزمون‌های کرویت بارتلت به‌منظور تعیین کفايت نمونه‌گیری، تحلیل عاملی تأییدی^۲ (XFA) برای تعیین روایی سازه^۳ و تی تک نمونه‌ای^۴ جهت مقایسه اختلاف میانگین‌ها استفاده گشت. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم‌افزارهای آماری (اس.پی.اس.اس)^۵ و (لیزرل)^۶ در سطح معناداری ۰/۰۵ P انجام شد.

نتایج

از ۱۸۱ آزمودنی که در پژوهش شرکت کردند، ۱۴۳ نفر (۷۹ درصد) مرد و ۳۸ نفر (۲۱ درصد) زن بودند. براساس یافته‌ها، میانگین سن نه نفر (پنج درصد) از آزمودنی‌ها کمتر از ۲۰ سال، ۵۶ نفر (۳۰/۹ درصد) بین ۲۰ تا ۲۹ سال، ۶۲ نفر (۳۴/۳ درصد) بین ۳۰ تا ۳۹ سال، ۴۱ نفر (۲۲/۷ درصد) بین ۴۰ تا ۴۹ سال و ۱۳ نفر (۷/۲ درصد) بالای ۵۰ سال می‌باشد. درخصوص وضعیت تأهل نیز ۸۸ نفر (۴۸/۶ درصد) از آزمودنی‌ها مجرد و ۹۳ نفر (۵۱/۴ درصد) متاهل هستند. علاوه‌براین، ۲۷ نفر (۱۴/۹ درصد) از آن‌ها نابینا، ۱۳۹ نفر (۷۶/۸ درصد) معلول جسمی - حرکتی و ۱۵ نفر (۸/۳ درصد) معلول ذهنی می‌باشند.

بر اساس جدول شماره یک، پرسش‌نامه رضایتمندی نیازهای اساسی دارای پایایی درونی قابل قبولی (۰/۸۳ =) می‌باشد. نتایج در بررسی پایایی هریک از عامل‌های پرسش‌نامه نشان دادند که بالاترین مقدار آلفا مربوط به عامل انتخاب (۰/۹۰ =) و کمترین مقدار آن مربوط به عامل ارتباط (۰/۷۱ =) می‌باشد.

-
1. Cronbach / Alfa Coefficient
  2. Confirmatory Factor Analysis
  3. Construct Validity
  4. One-Sample T Test
  5. Statistical Package for Social Sciences
  6. Linear Structural Relationships

جدول ۱- نتایج پایابی درونی پرسشنامه رضایتمندی نیازهای اساسی

ردیف	مفهوم و عاملها	ضریب آلفا	تعداد سؤالات
۱	(عامل): شایستگی	۰/۸۴	۵
۲	(عامل): انتخاب	۰/۹۰	۴
۳	(عامل): درک درونی منبع علیت	۰/۷۸	۳
۴	(عامل): اراده	۰/۷۶	۳
۵	(عامل): ارتباط	۰/۷۱	۵
۶	(مفهوم): پرسشنامه رضایتمندی نیازهای اساسی	۰/۸۳	۲۰

با توجه به جدول شماره دو، مقدار آزمون کیسر- میبر و اوکلین (KMO) $0/62$ به دست آمد که نشان می‌دهد حجم نمونه برای انجام تحلیل عاملی مناسب می‌باشد. همچنین، مقدار آزمون کرویت بارتلت ($P<0/01$ ، $\chi^2=3113/51$) معنادار می‌باشد که نشان می‌دهد همبستگی لازم بین سؤالات وجود دارد و شرایط لازم برای انجام تحلیل عاملی در این مطالعه تأمین شده است.

جدول ۲- نتایج آزمون بارتلت و کیسر- میبر و اوکلین

مقدار	پیش فرض
$0/62$	آزمون کیسر- میبر و اوکلین
$3113/51$	مقدار محدود کای
190	درجه آزادی آزمون کرویت بارتلت
$0/001$	سطح معناداری

بر مبنای جدول شماره سه، رابطه سؤال‌های یک تا پنجم با عامل شایستگی، سؤال‌های شش تا نهمبا عامل انتخاب، سؤال‌های ۱۰-۱۲ با عامل درک درونی منبع علیت، سؤال‌های ۱۳-۱۵ با عامل اراده و سؤال‌های ۱۶-۲۰ با عامل ارتباط معنادار می‌باشد.

جدول ۳- ارتباط بین شاخص‌ها با عامل‌های پرسش‌نامه رضایتمندی نیازهای اساسی

عامل‌ها	شاخص‌ها	بار عاملی	خطای استاندارد	ضریب تعیین	مقدار تی	نتیجه
شاپسونگی	سوال ۱	۰/۸	۲/۰۴	۰/۲۴	۷/۱۵	تأیید
	سوال ۲	۰/۹۸	۱/۳۳	۰/۴۲	۱۰/۰۲	تأیید
	سوال ۳	۱/۱۲	۰/۷۷	۰/۶۲	۱۳/۰۶	تأیید
	سوال ۴	۱/۲۴	۰/۸۵	۰/۶۴	۱۳/۴	تأیید
	سوال ۵	۰/۲۶	۰/۷۴	۰/۶۸	۱۴/۰۲	تأیید
انتخاب	سوال ۶	۱/۶۹	۱/۴	۰/۶۷	۱۳/۸۵	تأیید
	سوال ۷	۱/۶۸	۱/۰۵	۰/۷۳	۱۴/۷۴	تأیید
	سوال ۸	۱/۳۹	۱/۲۵	۰/۶۱	۱۲/۹۲	تأیید
	سوال ۹	۱/۵۴	۱/۱۷	۰/۶۷	۱۳/۸۸	تأیید
درک درونی منبع علیت	سوال ۱۰	۱	۰/۸۱	۰/۵۵	۱۱/۶	تأیید
	سوال ۱۱	۱/۱	۰/۸۶	۰/۵۹	۱۲/۰۴	تأیید
	سوال ۱۲	۱/۲	۰/۸۶	۰/۵۸	۱۲/۰۳	تأیید
اراده	سوال ۱۳	۱/۰۵	۱/۲۵	۰/۴۷	۹/۳۷	تأیید
	سوال ۱۴	۰/۶۸	۱/۲۸	۰/۲۷	۷/۰۶	تأیید
	سوال ۱۵	۱/۳	۰/۶۳	۰/۷۳	۱۱/۴۵	تأیید
ارتباط	سوال ۱۶	۰/۴	۱/۷۴	۰/۰۸۶	۴/۱	تأیید
	سوال ۱۷	۰/۵۹	۳/۱	۰/۱	۴/۴۳	تأیید
	سوال ۱۸	۰/۸۹	۲/۶۷	۰/۲۳	۶/۷۲	تأیید
	سوال ۱۹	۱/۳۲	۰/۴۳	۰/۸	۱۳/۷۷	تأیید
	سوال ۲۰	۱/۲۵	۱/۶۳	۰/۴۹	۱۰/۳۵	تأیید

آزمون خوبی (نیکویی) برازش^۱

براساس میزان رابطه و مقدار تی و نیز عامل‌های پنج گانه با مفهوم رضایتمندی نیازهای اساسی قیدشده در جدول شماره چهار و شکل شماره یک مشخص می‌شود که تمامی رابطه‌ها مبتنی بر رابطه بین هر عامل با مقیاس رضایتمندی نیازهای اساسی مورد تأیید می‌باشد.

1. Goodness of Fit Statistic

جدول ۴- رابطه بین عامل‌ها با مفهوم رضایتمندی نیازهای اساسی

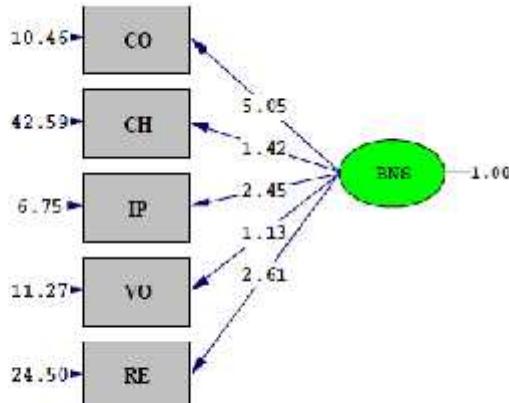
ردیف	عامل‌ها	مفهوم	بار عاملی	ضریب تعیین	مقدار تی	نتیجه
۱	شاپرک	و	۰/۰۵	۰/۷۱	۱۰/۶۱	تأثیر
۲	انتخاب	و	۱/۴۲	۰/۰۴۵	۲/۷۶	تأثیر
۳	درگ درونی منبع علیت	و	۲/۴۵	۰/۴۷	۸/۹۷	تأثیر
۴	اراده	و	۱/۱۳	۰/۱	۴/۱۷	تأثیر
۵	ارتباط	و	۲/۶۱	۰/۲۲	۶/۲۳	تأثیر

در آزمون خوبی برآش، تناسب مجموعه داده‌ها بررسی می‌شود که با توجه به جدول شماره پنج، نسبت خی دو نسبی برابر با $1/43$ و ریشه میانگین مجدد خطای تقریبی^۱ (RMSEA) برابر با $0/46$ می‌باشد؛ بنابراین، مشخص می‌شود که مدل از برآش لازم برخوردار است. همچنین شاخص‌های $AGFI^A=0/95$ ، $GFI^Y=0/98$ ، $RFI^E=0/92$ ، $CFI^F=0/98$ ، $NNFI^Z=0/97$ ، $NFI^X=0/96$ برآش مدل را تأثیر کرده؛ اما شاخص $PNFI^B=0/65$ برآش مدل را تأثیر نمی‌کند. درمجموع، از ۱۰ شاخص ذکر شده برای آزمون خوبی برآش، یک شاخص نامناسب بوده و نه شاخص تناسب مدل را تأثیر نمی‌کنند؛ بنابراین، مدل رضایتمندی نیازهای اساسی از لحاظ شاخص‌های برآش مناسب می‌باشد.

-
1. Root Mean Square Error of Approximation
  2. Normed Fit Index
  3. Non-Normed Fit Index
  4. Comparative Fit Index
  5. Incremental Fit Index
  6. Relative Fit Index
  7. Goodness of Fit Index
  8. Adjusted Goodness of Fit Index
  9. Parsimony Normed Fit Index

جدول ۵- نتیجه شاخص‌های آزمون خوبی برازش

متغیر	نتیجه	رضایتمندی
خی دو نسبی	۱/۴۳	تأیید
RMSEA	۰/۰۴۶	تأیید
NFI	۰/۹۶	تأیید
NNFI	۰/۹۷	تأیید
PNFI	۰/۶۵	رد
CFI	۰/۹۸	تأیید
IFI	۰/۹۹	تأیید
RFI	۰/۹۲	تأیید
GFI	۰/۹۸	تأیید
AGFI	۰/۹۵	تأیید

Chi-Square=7.18, df=5, P-value=0.20737, RMSEA=0.046

شکل ۱- تحلیل عاملی تأییدی: بار عاملی و واریانس خطای عامل‌های پرسش‌نامه

براساس جدول شماره شش، با توجه به مقادیر رضایتمندی نیازهای اساسی ($t=19/89$ ، $P\leq 0/01$)، شایستگی ($t=15/99$ ، $P\leq 0/01$)، انتخاب ($t=4/35$ ، $P\leq 0/01$)، درک درونی منبع علیت ($t=15/19$ ، $P\leq 0/01$)، اراده ($t=18/35$ ، $P\leq 0/01$) و ارتباط ($t=12/47$ ، $P\leq 0/01$) چنین نتیجه‌گیری می‌شود

که میانگین نمره رضایتمندی نیازهای اساسی جانبازان و معلولان ورزشکار به مرتبه بهتر و بالاتر از میانگین فرضی است.

جدول ۶- آزمون تی تک نمونه‌ای برای متغیر رضایتمندی نیازهای اساسی و مؤلفه‌های آن

ردیف	متغیر	مشاهده شده	میانگین فرضی	میانگین میانگین	اختلاف	مقدار تی آزادی	درجه سطح معناداری
۱	رضایتمندی نیازهای اساسی	۱۰۳/۴۷	۸۰	۲۳/۴۷	۲۳/۴۷	۱۹/۸۹	۰/۰۱
۲	شاپستگی	۲۶/۹۶	۲۰	۶/۹۶	۲۰	۱۵/۹۹	۰/۰۱
۳	انتخاب	۱۸/۱۹	۱۶	۲/۱۹	۱۶	۴/۳۵	۰/۰۱
۴	درک درونی منبع علیت	۱۶/۰۱	۱۲	۴/۰۱	۱۲	۱۵/۱۹	۰/۰۱
۵	اراده	۱۷/۰۱	۱۲	۵/۰۱	۱۲	۱۸/۳۵	۰/۰۱
۶	ارتباط	۲۵/۲۹	۲۰	۵/۲۹	۲۰	۱۲/۴۷	۰/۰۱

بحث و نتیجه‌گیری

فقدان یک مقیاس مطلوب به منظور سنجش رضایتمندی نیازهای اساسی در ورزش که قابلیت اطمینان و اعتبار قابل قبولی داشته باشد، به ویژه برای استفاده در حوزه جانبازان و معلولان ورزشکار بیش از گذشته احساس می‌شود. این موضوع برای کسانی که به نیازهای این گروه از ورزشکاران اهمیت خاصی می‌دهند مهم می‌باشد؛ لذا هدف از انجام این پژوهش، ساخت مقیاسی جدید برای سنجش رضایتمندی نیازهای اساسی در ورزش که شاخص‌ها و عامل‌های قابل اعتماد و معتبر داشته باشد بود. با توجه به این که اساس هر پژوهشی استفاده از ابزارهای معتبر و پایا می‌باشد و تفسیر نتایج پژوهش بستگی به اعتبار ابزار به کار گرفته شده دارد، پژوهشگران باید از اعتبار ابزارها مطمئن باشند. طبق گفتۀ باربارا و ویلیام^۱ (۲۰۰۵) در تحلیل عاملی تأییدی، الگوهای نظری خاصی با هم مقایسه می‌شوند؛ لذا، روشی مفید و سودمند جهت بازنگری ابزارهای مناسب جهت انجام پژوهش‌های مختلف می‌باشد (باربارا و ویلیام، ۲۰۰۵، ۳۲۸).

نتایج نشان داد که میانگین نمره رضایتمندی نیازهای اساسی $103/47 \pm 15/87$ می‌باشد. همچنین، میانگین عامل‌های شاپستگی $26/96 \pm 5/85$ ، انتخاب $18/19 \pm 6/78$ ، درک درونی منبع علیت $16/01 \pm 3/67$ ، اراده $17/01 \pm 3/67$ و ارتباط $25/29 \pm 5/70$ گزارش شد که نشان‌دهنده نمره‌های بالاتر از حد متوسط است؛ بنابراین، تمامی عامل‌ها و کل پرسشنامه از قدرت تشخیص لازم برخوردار می‌باشند. نتایج به دست آمده از تحلیل عاملی تأییدی و پایایی، به طور منطقی به حمایت از

ابزار رضایتمندی نیازهای اساسی در جانبازان و معلوان ورزشکار پرداخته است. در این‌راستا، یافته‌ها مؤید آن است که ابزار رضایتمندی نیازهای اساسی، ابزاری معتبر در زمینه ورزش بوده و پژوهشگران مدیریت ورزشی می‌توانند در ارزیابی رضایتمندی جانبازان و معلوان از نیازهای اساسی آن‌ها در ورزش از آن استفاده کنند. رضایتمندی از نیازهای اساسی برای به دست آوردن بینش عملکرد افراد و همچنین، به منظور بررسی پتانسیل انگیزشی افراد مهم می‌باشد (آنچا و همکاران، ۲۰۱۰، ۹۹۲). مطالعات مختلف نشان داده‌اند که رضایت از نیازها برای گروه‌های سنی مختلف و در نمونه‌های فرهنگی متنوع دارای اهمیت می‌باشد (سانسنز و همکاران، ۲۰۰۷، ۶۴۲).

یافته‌ها بیانگر این است که پایایی پرسش‌نامه رضایتمندی نیازهای اساسی ($=0/83$) می‌باشد. همچنین، پایایی عامل شایستگی ($=0/84$)، عامل انتخاب ($=0/90$)، عامل درک درونی منبع علیت ($=0/78$)، عامل اراده ($=0/76$) و عامل ارتباط ($=0/71$) به دست آمد که مشخص می‌شود عامل انتخاب از پایایی بالاتری برخوردار می‌باشد. این نتایج بیانگر آن است که ابزار رضایتمندی نیازهای اساسی، ابزار معتبری است که به پژوهشگران مدیریت ورزشی در ارزیابی رضایتمندی نیازهای اساسی جانبازان و معلوان ورزشکار کمک خواهد کرد. همچنین، مشخص شد که ابعاد رضایتمندی از پایایی مناسبی برخوردار بوده و نتیجه‌گیری می‌شود که این عامل‌ها می‌توانند ابعاد مختلف رضایتمندی نیازهای اساسی را به خوبی و با قابلیت اطمینان مناسبی اندازه‌گیری کرده و نتایج باثباتی را به پژوهشگران ارائه نمایند. عامل‌هایی مشابه با عامل‌های پژوهش حاضر در پژوهش‌های دیگر نیز مورد سنجش قرار گرفته است. در این‌راستا، جیمس و همکاران (۲۰۰۸) در پژوهشی بر روی ۵۳۹ ورزشکار، پایایی عامل‌های استقلال ($=0/85$)، شایستگی ($=0/72$) و ارتباط ($=0/86$) را گزارش کردند. الینور و همکاران (۲۰۰۹) نیز در پژوهشی که نمونه آن را ۵۹ ورزشکار از کشور انگلستان تشکیل می‌دادند، پایایی عامل‌های ارتباط ($=0/90$)، شایستگی ($=0/76$) و استقلال ($=0/80$) را به دست آمد. علاوه بر این، واسیلیز^۱ و همکاران (۲۰۱۰) در پژوهشی با نمونه ۲۷۴ نفری، پایایی عامل‌های پرسش‌نامه رضایتمندی نیازهای اساسی (نتومانیس^۲، ۲۰۰۵) در حوزه تربیت‌بدنی را شامل شایستگی ($=0/50$)، ارتباط ($=0/62$) و استقلال ($=0/73$) می‌دانند. مشاهده می‌شود که عامل‌های شایستگی و ارتباط از پایایی لازم برخوردار نیستند. همچنین، در پژوهشی دیگر از واسیلیز و همکاران (۲۰۱۰) که در حوزه اوقات فراغت انجام گرفته است پایایی

1. Vassilis

2. Netiumanis

عامل‌های پرسش‌نامه رضایتمندی نیازهای اساسی (مولن و مارکلند^۱، ۱۹۹۷) شامل شایستگی (۰/۷۰)، ارتباط (۰/۷۹) و استقلال (۰/۸۰) می‌باشد (واسیلیز و همکاران، ۲۰۱۰، ص. ۶۵۰). کسیلی و همکاران^۲ (۲۰۱۰) پایابی عامل‌های استقلال (۰/۶۸)، ارتباط (۰/۸۱) و شایستگی (۰/۶۷) گزارش کردند (کسیلی، ریسن و استا، ۲۰۱۰، ۶). جوهان و همکاران (۲۰۱۱) در پژوهشی با نمونه ۴۰۱ نفری از ورزشکاران دانشگاه نیوزیلند، پایابی عامل‌های شایستگی (۰/۷۷)، انتخاب (۰/۸۵)، درک درونی منبع علیت (۰/۷۶)، اراده (۰/۶۱) و ارتباط را (۰/۷۷) به دست آوردند.

در خصوص روایی سازه پرسش‌نامه و قدرت پیشگوئی سؤال‌ها، نتایج مقادیر تی و میزان رابطه‌ها نشان دادند که تمامی سؤال‌ها به خوبی توانسته‌اند پیشگوی معناداری برای عامل‌های خود باشند؛ بنابراین، تمامی سؤال‌ها موجب تأیید ساختار نظری پرسش‌نامه رضایتمندی نیازهای اساسی می‌شوند. درنتیجه، با مقادیر تی مشخص شده برای سؤال‌ها، روایی بیرونی و مقادیر برآورد "رابطه" روایی درونی سؤال‌های پرسش‌نامه مورد تأیید قرار می‌گیرد.

در بررسی رابطه عامل‌ها با مفهوم رضایتمندی نیازهای اساسی نتایج نشان داد که تمامی عامل‌ها شامل: عامل شایستگی (۰/۶۱، $t=10/0.5$ ، $t=5/0.5$ ، $t=5/0.5$ ، $t=1/42$ ، $t=2/76$ ، $t=2/76$ ، انتخاب (۰/۴۲)، درک درونی منبع علیت (۰/۹۷، $t=2/45$ ، $t=2/45$ ، $t=2/45$ ، $t=1/13$ ، $t=4/17$ ، اراده (۰/۹۷)، رابطه معناداری با مفهوم رضایتمندی نیازهای اساسی دارند؛ بنابراین، هر پنج عامل توانسته‌اند پیشگوی خوبی برای پرسش‌نامه "رضایتمندی نیازهای اساسی" باشند. لذا، مجموعه عامل‌ها می‌توانند به خوبی رضایتمندی نیازهای اساسی را تحت پوشش قرار دهند. در نتیجه، روایی درونی و بیرونی مدل ساختاری "رضایتمندی نیازهای اساسی" مورد تأیید قرار می‌گیرد.

نتایج آزمون خوبی برازش برای پرسش‌نامه رضایتمندی نیازهای اساسی حاکی از آن بود که تنها یک شاخص $PNFI=0/65$ برازش مدل را تأیید نکرد؛ اما نه شاخص خی دو نسبی (۱/۴۳)، $GFI=0/95$ ، $AGFI=0/95$ برازش مدل را تأیید کردند. به طور کلی، مدل ساختاری پرسش‌نامه رضایتمندی نیازهای اساسی از لحاظ شاخص‌های برازش مناسب می‌باشد و تمامی پنج عامل مطرح شده می‌توانند در مدل ساختاری پژوهش مجتمع شوند و برازنده‌گی مدل را تأیید نمایند.

درنهایت و براساس یافته‌های به دست آمده، پرسش‌نامه رضایتمندی نیازهای اساسی، مقیاس قابل اطمینان و معتمد است که می‌توان از آن برای ارزیابی رضایتمندی جانبازان و معلولان

1. Mollen & Markland
2. Cecilie et al

ورزشکار از نیازهای شان در حوزه ورزش استفاده نمود و نتایج پایا و باثباتی به دست آورد. به عبارتی دیگر، داده‌های جمع آوری شده از طریق این پرسشنامه، اطلاعات معتبری در خصوص رضایتمندی از نیازهای اساسی جانبازان و معلولان ورزشکار فراهم می‌آورد. همچنین، پژوهشگران در زمینه مدیریت ورزشی هم می‌توانند از ابزار رضایتمندی نیازهای اساسی در ورزش بر مبنای مدل پنج عاملی به عنوان ابزاری مناسب در حوزه‌های مختلف ورزشی از آن استفاده کنند.

در نهایت می‌توان چنین اذعان داشت که این پژوهش ابزار استاندارد و بومی سازی شده‌ای را در اختیار افراد علاقه‌مند به بررسی نیازهای جانبازان و معلولان ورزشکار قرار داده و وجود این پرسشنامه می‌تواند ضمن افزایش تعداد پژوهش‌ها در این زمینه از سویی دیگر باعث شود که اعتبار نتایج پژوهش‌ها بالاتر رفته و بتوان برنامه‌ریزی‌های مطلوب تری را بر اساس نتایج حاصل از آن به دست آورد و در اختیار جانبازان و معلولان ورزشکار به منظور ارتقاء سطح عملکرد آنها قرار داد.

منابع

1. Adie, J. W., Duda, J. L., & Ntoumanis, N. (2006). Environmental factors, basic need satisfaction, and subjective well-being among adult team sport athletes. *Journal Sport Exercise Psychol*, 28: 23-8.
2. Anja, V. B., Maarten, V., Hans, D. W., Bart, S., & Willy, L. (2010). Capturing autonomy, competence, and relatedness at work: Construction and initial validation of the work-related basic need satisfaction scale. *Journal of Occupational and Organizational Psychology*, 83: 981-1002.
3. Barbara, H. M., & William, F. (2005). Statistical methods for health care research. Lippincott Williams and Wilkins, A Wolters Kluwer Company, Rockville, Published.1, 325-30.
4. Baumeister, R. F., & Leary, M. R. (1995). The need to belong: desire for interpersonal attachments as a fundamental human motivation. *Psychological Bull*, 117(3): 497-529.
5. Beckmann, J., Szymanski, B., & Elbe, A. M. (2004). Erziehen verbundssysteme zur unselbständigkeit? Do school systems for young elite athletes promote helplessness? *Sportwissenschaft*, 34: 65-80.
6. Black, A. E., & Deci, E. L. (2000). The effects of instructors' autonomy support and students' autonomous motivation on learning organic chemistry: A self-determination theory perspective. *Science Education*, 84(6): 740-56.
7. Botti, S., & Iyengar, S. S. (2006). The dark side of choice: When choice impairs social welfare. *American Marketing Association*, 25: 24-38.
8. Cecilie, S., Reassen, J. H., & Sta, L. P. (2010). The relationship between 'workaholism', basic needs satisfaction at work and personality. *European Journal of Personality*, 24: 3-17.

9. Deci, E., & Ryan, R. M. (2000). The “what” and “why” of goal pursuits: human needs and the self-determination of behavior. *Psychological Inquiry*, 11: 227-68.
10. Donough, M. H., & Crocker, P. R. E. (2007). Testing self-determined motivation as a mediator of the relationship between psychological needs and affective and behavioral outcomes. *Journal of Sport & Exercise Psychology*, 29: 645-63.
11. Eleanor, Q., & Joan L. D. (2009). Perceptions of the motivational climate, need satisfaction, and indices of well- and ill-being among hip hop dancers. *Journal of Dance Medicine & Science*, 13(1): 10-9.
12. Gagné, M., Ryan, R. M., & Bargmann, K. (2003). Autonomy support and need satisfaction in the motivation and well-being of gymnasts. *Journal of Applied Sport Psychology*, 15: 372-90.
13. Göran, D. O. (2011). Freedom of will and the value of choice. *Social Theory and Practice*, 37(2): 256-84.
14. Hodge, K., Lonsdale, C., & Ng, J. Y. Y. (2008). Burnout in elite rugby: Relationships with basic psychological needs fulfillment, *Journal of Sports Sciences*, 26: 835-44.
15. James, W., Adie, J. L., & Duda, N. N. (2008). Autonomy support, basic need satisfaction and the optimal functioning of adult male and female sport participants: A test of basic needs theory. *Motivation Emotional*, 32: 189-99.
16. Johan Y. Y., Chris, L., & Ken, H. (2011). The basic needs satisfaction in sport scale (BNSSS): Instrument development and initial validity evidence. *Psychology of Sport and Exercise*, 12: 257-64.
17. Kowal, J., & Fortier, M. S. (2000). Testing relationships from the hierarchical model of intrinsic and extrinsic motivation using flow as a motivational consequence. *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 71: 171-81.
18. Perreault, S., Gaudreau, P., & Lapointe, M. C. (2007). Does it take three to tango? Psychological need satisfaction and athlete burnout. *International Journal of Sport Psychology*, 38, 437-50.
19. Reinboth, M., Duda, J. L., & Ntoumanis, N. (2004). Dimensions of coaching behavior, need satisfaction, and the psychological and physical welfare of young athletes. *Motivation and Emotion*, 28: 297-313.
20. Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2002). Overview of self-determination theory: An organismic-dialectical perspective. In E. L. Deci & R. M. Ryan (Eds.), *Handbook of self-determination research* (3-33). Rochester, NY: The University of Rochester Press.
21. Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2007). Active human nature: Self-determination theory and the promotion and maintenance of sport, exercise, and health. In M. S. Hagger & N. L. D. Chatzisarantis (Eds.), *Intrinsic motivation and selfdetermination in exercise and sport* (1-19). Champaign, IL: Human Kinetics.
22. Ryan, R. M., & Solky, J. A. (1996). What is supportive about social support? On the psychological needs for autonomy and relatedness. In G. R. Pierce, B. R. Sarason & I. G. Sarason (Eds.), *Handbook of social support and the family* (226). New York: Plenum.
23. Ryan, R. M. (1995). Psychological needs and the facilitation of integrative processes. *Journal of Personality*, 63(3): 397-427.

24. Sarrazin, P., Vallerand, R., Guillet, E., Pelletier, L., & Cury, F. (2002). Motivation and dropout in female handballers: A 21-month prospective study. European Journal of Social Psychology, 32: 395-418.
25. Sheldon, K. M. (2002). The self-concordance model of healthy goal striving: When personal goals correctly represent the person. In E. L. Deci & Ryan, R. M (Eds.), Handbook of self-determination research (65-86). Rochester, NY: University of Rochester Press.
26. Schneider, W., Boß S., K., & Rieder, H. (1993). Leistungsprognose bei jugendlichen spitzensportlern performance prediction in young top athletes. In J. Beckmann, H. Strang & E. Hahn (Eds.), Aufmerksamkeit und energetisierung. facetten von konzentration und leistung (277-99). Goettingen: Hogrefe.
27. Smith, A. L., Ntoumanis, N., & Duda, J. L. (2007). Goal striving, goal attainment, and well-being: An adaptation and testing of the selfconcordance model in sport. Journal of Sport and Exercise Psychology, 29: 763-82.
28. Soenens, B., Vansteenkiste, M., Lens, W., Luyckx, K., Goossens, L., Beyers, W., & Ryan, R. M. (2007). Conceptualizing parental autonomy support: Adolescent perceptions of promotion of independence versus promotion of volitional functioning. Developmental Psychology, 43: 633-46.
29. Vansteenkiste, M., Lens, W., Soenens, B., & Luyckx, K. (2006). Autonomy and relatedness among Chinese sojourners and applicants: Conflictual or independent predictors of well-being and adjustment? Motivation and Emotion, 30: 273-82.
30. Vassilis, B., Martin, S. H., & George, L. (2010). Extending the trans-contextual model in physical education and leisure-time contexts: Examining the role of basic psychological need satisfaction. British Journal of Educational Psychology, 80: 647-70.

استناد به مقاله

ایرجی‌نقندر، رامین، و پورسلطانی‌زرندی، حسین. (۱۳۹۵). تعیین روایی و پایایی پرسش‌نامه رضایتمندی نیازهای اساسی در جانبازان و معلولان ورزشکار. مطالعات مدیریت ورزشی، ۸(۳۷)، ۲۱۹-۳۶.

Iraji Noghondar, R., & Poursoltani Zarandi, H. (2016). Determining of Validity and Reliability of Basic Needs Satisfaction in Sport Scale in the Veterans and the Disables Athlete. Sport Management Studies; 8 (37): 219-36. (Persian)

Determining of Validity and Reliability of Basic Needs Satisfaction in Sport Scale in the Veterans and the Disables Athlete

R. Iraji Noghondar¹, H. Poursoltani Zarandi²

1. Ph.D. Student, Payam Noor University of Tehran*

2. Assistant Professor, Payam Noor University of Alborz

Received Date: 2013/06/24

Accepted Date: 2013/09/30

Abstract

The aim of this study is to determine the validity and reliability of basic needs satisfaction in sport scale. The statistical population of this study was the veterans and the disables athlete of Khorasan-e Razavi province ($n=700$) among which 181 were selected randomly as the sample. Analytical results showed reliability for basic needs satisfaction questionnaire. All factors had a significant relationship with concept basic needs satisfaction in reliability of structure, the amount of relationship and t-value. Suitability indexes also confirmed the goodness of models. Also, the results about the relations of factors with the meaning of basic needs satisfaction showed that all factors could be a good predictor for the concept of basic needs satisfaction, finally internal and external validity of basic needs satisfaction model was accepted.

Keywords: Basic Needs Satisfaction, Veterans, Disables

---

* Corresponding Author

Email: ramin.iraji.65@gmail.com